

was ten opzichte van de financiële kwesties, maar ongemakkelijk in de technische aangelegenheden der uitgave. En dat G. T. N. Suringar het eerste wist te waardeeren door aan het tweede tegemoet te komen.

De uitgave viel stellig mee; de onkosten beliepen *f* 1650 ¹⁾; en de spoedig uitverkochte druk bracht *f* 2800 op („calculatief”) ¹⁾, de winst, na betaling van het cadeau aan Tollens, was *f* 1150.

Deze *f* 1150 werden geheel gebruikt voor het gereed maken voor den tweeden druk, waarvan reeds in den brief van 2 Nov. 1833 sprake is; maar thans was de oplage 4 riem, dus 2000 exemplaren ¹⁾, en de opbrengst was zuiver winst, op de onkosten na van het cartonneren, het verzenden enz.

Het fondsboek vermeldt niet den afloop van den tweeden druk; maar volgens een taxatielijst der fondsen in 1874 waren toen nog 949 exemplaren voorhanden, getaxeerd voor verkooping als fonds op *f* 142.35; en in 1900 wordt in een exemplaar van den „Catalogus van de belangrijke fondsartikelen uitgegeven door den Heer Hugo Suringar te Leeuwarden” het aantal 860 opgegeven, die toen à 10 ct. verkocht zijn. De 2e oplaag was dus de helft te groot geweest.

Bij Tollens' dankbetuiging voor „het onverplichte blijk van erkentenis” van zijnen uitgever, brengt hij de kwestie van het copierecht ter sprake:

„Even ruiterlijk als ik mijne conditiën U zou hebben voorgedragen, indien ik er had wenschen te maken, zoo moet ik ook thans een enkel woord refuterer, dat in Uwen brief mijne bijzondere attentie getrokken heeft, doch waarop ik misschien een scherper klemtoon gezet heb, dan Uw bedoeling was. Gij spreekt namelijk van de wijze waarop ik U mijne *copie* heb *vereerd*. Ik moet om alle mogelijke consequentiën voor te komen, U deswegens inlichten. Ik zou, namelijk, zoodanige *vereering* moeten ontkennen, indien gij er een volkomen afstand van mijne zijde onder verstondt, zoodanig dat gij met de copie zoudt kunnen handelen, zooals gij begeerde, bij voorb. die weder aan een derde overdragen of af-

1) Volgens het Rekening-Courantboek en G. T. N. Suringar's fondsartikelen.